

PERSOONLIJK EN VERTROUWELIJK

Gemeente Diemen
De heren M.R.A. Cornelissen, H. Nubé
en K. de Haan
Postbus 191
1110 AD DIEMEN

Koos van den Berg
Advocaat - Partner
T : +3120577732
M : +31643366326
E : vandenbergh@hocker.nl

Datum : 12 juni 2019
Onze referentie : D20190127
Inzake : Gemeente Diemen / Advies biomassaketel

Geachte heren Cornelissen, Nubé en De Haan,

Bijgaand ontvangt u mijn advies/second opinion inzake de verklaring van geen bedenkingen (vvgb) tegen de door Nuon aangevraagde biomassacentrale.

Zoals besproken/aangekondigd heb ik het advies gegoten in de vorm van een motivering die de Raad zou kunnen gebruiken indien de Raad de vvgb zou willen weigeren. De achterliggende gedachte is, dat het (moeten) schrijven van zo'n motivering pas werkelijk de houdbaarheid/overtuigingskracht duidelijk maakt ('the proof of the pudding is in the eating') en ook dat het efficiënter is dan eerst moeten nadenken of er een passende motivering kan worden gevonden, daarover een advies te schrijven en vervolgens (alsnog) de motivering zelf te moeten opschrijven. Die concept-motivering vindt u als bijlage 1 bij dit advies.

Ik maak een paar toelichtende opmerkingen.

Ik begin de motivering met een opmerking over draagvlak. Die opmerking kan heel goed gemist worden, maar wellicht vindt de Raad het politiek prettig om op die manier aan de inwoners van Diemen te kunnen 'terugkoppelen' dat de Raad goed naar hen en hun bezwaren heeft geluisterd.

Vervolgens ga ik in op de CO2-uitstoot, en daarna op de stikstof-uitstoot en in dat verband ga ik ook in op de uitspraak van de Afdeling dd 29 mei jl over het PAS.

Stikstof

Ikzelf denk dat de weigering van de vvgb vanwege de stikstofproblematiek stevig is en het ook gaat 'houden' bij de rechter. Ik wijs er op dat Six advocaten in hun advies dd 21 december 2018 er al op wezen dat de stikstof-problematiek en of de Wnb-vergunning kan worden verleend, een rol kan spelen bij het al dan niet verlenen van planologische toestemming (uitvoerbaarheid) (zie

al. 42 van dat advies en ook de beantwoording van vraag 3.). In mijn concept-motivering heb ik diezelfde gedachte gebruikt als weigeringsgrond. Ik heb ook nog twee andere gronden voor weigering vanwege de stikstof-problematiek in de concept-weigering opgenomen. Ik ben geen specialist als het gaat om PAS en stikstof, en bovendien is mijn indruk dat iedereen nog even op zich moet laten inwerken wat alle consequenties zijn van de uitspraak dd 29 mei 2019. Het is daarom wellicht te overwegen om er ook nog eens iemand anders goed naar te laten kijken.

Als bijlage 2 bij dit advies voeg ik bij de brief dd 11 juni 2019 die de Minister (gisteren) aan de Tweede Kamer heeft gestuurd over de gevolgen van de PAS-uitspraak van de Raad van State op 29 mei jl. Die brief ondersteunt naar mijn mening mijn conclusies, dat de vvgb kan (mijns inziens: moet) worden geweigerd door de Raad.

CO2

In de concept-motivering heb ik de CO2-uitstoot van de biomassacentrale gebruikt als een zelfstandig dragende reden voor weigering van de vvgb. Het probleem is hier, dat de CO2-uitstoot geen lokale effecten heeft en je dus zou kunnen zeggen dat hij geen ruimtelijke effecten heeft; tegelijkertijd zie je dat ook de stikstof-uitstoot beoordeeld wordt op effecten die ver buiten het plangebied liggen. Het enkele feit dat er uitstoot naar de atmosfeer en dus omgeving plaatsvindt - en bijdraagt aan een (gevaarlijke) verandering van de 'werking' van de atmosfeer en leidt tot klimaatverandering, maakt de CO2-uitstoot wat mij betreft iets met een 'ruimtelijke impact op de omgeving', maar daar zou dus discussie over kunnen ontstaan.

Een andere complicatie is dat biomassa volgens de regelgeving geldt als duurzaam en carbonneutraal. Ik denk dat in de concept-motivering overtuigend duidelijk wordt gemaakt, dat de regelgeving op dit punt achterhaald is, en naar mijn mening is het dan de juiste keus om niet van ficties uit te gaan, maar van de werkelijke feiten en zo'n feit is dat de CO2-uitstoot van biomassa groter is dan die van steenkool, tenzij aan bijzondere voorwaarden is voldaan (omdat het van geval tot geval kan verschillen of en op welke termijn sprake is van carbonneutraliteit.) Dat leidt er niet toe dat in de concept-motivering categorisch alle biomassa wordt afgewezen, maar dat aan de aanvrager wordt verweten dat hij in zijn aanvraag niet alle voorzieningen heeft opgenomen die garanderen dat in zijn specifieke geval de biomassacentrale binnen 10 jaar (de termijn die voor het Klimaatverdrag van Parijs essentieel is) daadwerkelijk tot minder CO2-uitstoot zal gaan leiden dan zijn huidige gasgestookte installaties. Die motivering is geheel in lijn met de EASAC-adviezen waarop de motivering leunt en die EASAC-adviezen kunnen worden gezien als een 'beste, objectieve, weergave van de stand van de wetenschap op dat moment'.

Van de CO2-motivering vind ik dat hij het eveneens zou moeten 'houden' bij de rechter en worden er zeker relevante en steekhoudende gedachten en argumenten voor die weigering aangevoerd. Tegelijkertijd gaat het om inzichten en argumenten die bij mijn weten nog niet aan de rechter zijn voorgelegd, dus weet ik niet hoe ontvankelijk de rechter voor die argumenten zal zijn, en of de rechter vindt dat de beleidsvrijheid/beoordelingsruimte die de Raad heeft voor zijn oordeel wat 'een goede ruimtelijke ordening' inhoudt, groot genoeg is om de CO2-problematiek doorslaggevend te mogen vinden, althans zwaarwegend.

Conclusie

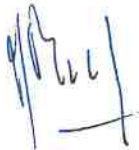
Als de Raad zou besluiten om de vvgb in ieder geval al wegens de stikstofproblematiek te weigeren (en naar mijn mening zou dat de beslissing moeten zijn, gelegd op de PAS-uitspraak dd 29 mei 2019 van de Raad van State), dan zou ik zeker daarnaast ook de CO2-motivering gebruiken. Het betekent immers dat eenieder die de weigering van vvgb zou willen aanvechten, naast de stikstof-

hobbel ook nog een CO2-hobbel te nemen heeft die wellicht ook zelfstandig de weigering kan dragen. Bovendien roept de CO2-motivering principiële vragen op die belangrijk zijn en beantwoording verdienen en in zoverre ook voor andere biomassa-installaties in Nederland van belang zijn. Er moet bijvoorbeeld nagedacht worden over de vraag of biomassacentrales niet eigenlijk de kolencentrales van de toekomst zijn.

Mocht u de EASAC-documenten willen hebben waarnaar ik veelvuldig verwezen heb, dan zal ik u die desgevraagd graag toesturen.

Mochten er nog vragen zijn, dan ben ik graag beschikbaar.

Vriendelijke groet,

Koos van den Berg